

PROGLAS FÜHRERA NJEMAČKOMU NARODU

Berlin, 22. lipanj 1941.

*Izvor: Max Domarus - The Complete Hitler.
A Digital Desktop Reference to His Speeches and Proclamations
1932 - 1945. Str. 2445. – 2451.*

Njemački narode, nacionalsocialisti!

Teškim brigama pritiskivan, osuđen mjesecima šutjeti, sada je došao trenutak kada mogu otvoreno govoriti.

Kada je Njemački Reich 3. rujna 1939. primio englesku objavu rata, ponovio se britanski pokušaj osujećivanja svakoga početka sjedinjenja, a time i poleta Europe, borbom protiv svakako najjače sile kontinenta. Tako je Engleska nekada u brojnim ratovima srušila Španjolsku. Tako je vodila ratove protiv Nizozemske. Tako je kasnije vodila borbu, pomoću cijele Europe, protiv Francuske. I tako je krajem prošloga stoljeća počela zaokruživanje tadašnjega Njemačkog Reicha, i godine 1914. svjetski rat.

Samo uslijed svoje unutrašnje nesloge, Njemačka je podlegla 1918. godine. Posljedice su bile strašne. Pošto su u prvu navratu lažno izjavili, da su se borili samo protiv Cara i njegova režima, poslije polaganja oružja njemačke vojske, počelo se sa planskim uništavanjem Njemačkog Reicha. Dok su se prividno od riječi do riječi ispunila proročanstva jednoga francuskoga državnika, da je u Njemačkoj 20 milijuna ljudi više, nego što treba, tj. da se ovi glađu, bolestima i iseljenjem moraju ukloniti, u međuvremenu je nacionalsocijalistički pokret počeo svoje djelo ujedinjenja njemačkoga naroda i time novi polet Reicha.

Ovo novo dizanje našega naroda iz nevolje, iz bijede i prijezira obavljalo se u znaku čisto unutrašnjega preporoda. Posebno se ovo nije ticalo Engleske, a još manje je time Engleska bila ugrožena. Ipak je odmah ponovno počela, ispunjena mržnjom, politika zaokruživanja Njemačke. Izvana i iznutra došlo je do poznate urote između Židova, demokrata i boljševika reakcionara s jednim ciljem, spriječiti podizanje nove njemačke narodne države, da se Reich ponovno baci u nemoć i bijedu.

Pored nas je ova mržnja međunarodne svjetske urote pogodila one narode, koje je sreća također zaobišla i koji su morali u najljućoj borbi za opstanak zaraditi svoj suhi kruh. Prije svega Italija i Japan nisu dobili učešće u dobrima ovoga svijeta isto tako kao ni Njemačka. Okupljanje je ovih naroda, dakle, samo čin samoobrane protiv egoističnoga svijeta, koji im je prijetio, protiv koalicije bogatstva i sile.

Ali već je 1936. izjavio Churchill, prema pokazu američkoga generala Wood- a, pred jednim odborom američkoga predstavničkoga doma, da je Njemačka postala opet nadmoćna i da se zbog toga mora uništiti.

U ljeto 1939. činilo se Engleskoj kako je došlo vrijeme da opet počne uništavanje Njemačke ponavljanjem opsežne politike zaokruživanja. Sustav tako započete kampanje laži sastoji se u predstavljanju da drugim narodima prijeti opasnost. Ove narode treba upregnuti engleskim obećanjima jamstava i pomoći, i zatim, kao i prije svjetskoga rata, pustiti ih marširati protiv Njemačke.

Tako je Engleskoj od svibnja do kolovoza 1939. uspjelo lansirati u svijetu tvrdnju kako Litvi, Estoniji, Letoniji, Finskoj, Besarabiji i Ukrajini prijeti opasnost izravno od Njemačke. Jedan

dio ovih država dao se zavesti i primiti, uslijed ovih tvrdnji, ponuđeno obećanje jamstva i time ući u novi front zaokruživanja protiv Njemačke.

Pred takvim okolnostima mislio sam da pred svojom savjesti i pred povijesti njemačkog naroda primim na sebe tu odgovornost, ne samo uvjeriti ove zemlje, odnosno njihove vlade, o neistinitosti navedenih tvrdnji, nego i umiriti svečanim izjavama o jamstvima i našim interesima, najjaču silu Istoka.

Nacionalsocijalisti!

Vi ste tada svakako svi osjećali, da je za mene taj korak bio gorak i težak. Nikada njemački narod nije gajio neprijateljske osjećaje protiv naroda Rusije, ali već dva desetljeća židovsko-boljševički vlastodršci u Moskvi nastoje zapaliti ne samo Njemačku nego i cijelu Europu. Nije Njemačka nikada pokušala svoju nacionalsocijalističku ideologiju prenijeti u Rusiju, nego su židovsko-boljševički vlastodršci u Moskvi stalno pokušavali svoju vlast nametnuti našem narodu kao i drugim europskim narodima, i to ne samo duhovno, nego i vojnički, nasiljem. Ali posljedice rada toga režima bile su u svim zemljama kaos, bijeda i glad.

Nasuprot tomu, ja sam se već dva desetljeća trudio iz minimalne intervencije i bez ikakva razaranja naše proizvodnje doći do novoga socijalističkoga poretka u Njemačkoj, koji ne samo da uklanja nezaposlenost, već ujedno čini da prinos od rada u sve obilnijem obujmu pritiječe čovjeku koji radi.

Uspjesi ove politike stvaranja novoga gospodarskoga i socijalnoga poretka našega naroda, koji, planski savlađujući staleške i klasne razlike teži istinskoj narodnoj zajednici kao krajnjemu cilju, bez primjera su u cijelomu svijetu.

Stoga je kolovoza 1939. za mene bilo teško svladati samoga sebe, poslati svoga ministra u Moskvu, da bi tamo pokušao raditi protiv britanske politike zaokruživanja, usmjerene protiv Njemačke. Uradio sam to jedino iz svijesti o odgovornosti prema njemačkomu narodu, ali prije svega u nadi da ću možda na kraju ipak postići trajno popuštanje zategnutosti i da ću, možda, uspjeti smanjiti žrtve, koje bi se od nas inače zahtijevale.

Dok je Njemačka u Moskvi svečano uvjeravala da su spomenute oblasti i zemlje, osim Litve, van svih njemačkih političkih interesa, postignut je još posebni sporazum za slučaj ukoliko bi Engleskoj pošlo za rukom Poljsku stvarno natjerati u rat protiv Njemačke. Ali i tu je došlo do ograničenja njemačkih zahtjeva, koje nije bilo ni ukoliko razmjeru sa podvizima njemačkoga oružja.

Nacionalsocijalisti!

Posljedice ovoga ugovora, koji sam ja sam želio i koji je zaključen u interesu njemačkoga naroda, bile su vrlo teške, naročito za Nijemce, koji su živjeli u njim pogođenim zemljama.

Puno više od pola milijuna njemačkih sunarodnjaka - sve sami seljaci, maloposjednici i radnici - skoro su preko noći prinuđeni napustiti svoju raniju domovinu, da bi izmaknuli

novomu režimu, koji im je u prvi mah prijetio bezgraničnom bijedom, prije ili kasnije, pak, potpunim istrjebljenjem. I pored toga nestalo je tisuće Nijemaca. Bilo je nemoguće ikada utvrditi njihovu sudbinu, a kamoli njihovo boravište. Među njima su samo državljani Reicha preko 160 ljudi.

Ja sam na sve to šutio, jer sam morao šutjeti. Moja je želja bila, da se jednom ukloni, ako je moguće, zategnutost sa ovom državom i doći do trajnoga sporazuma.

Ali već su prilikom našega pohoda na Poljsku sovjetski vlastodršci iznenada, protivno ugovoru, zatražili Litvu. Njemački Reich nije nikada imao namjeru okupirati Litvu i nije nikada takvu namjeru priopćio litavskoj vladi, nego naprotiv; kada je tadašnja litavska vlada molila, da se u tu svrhu u Litvu pošalju njemačke trupe, odgovoreno je, kako to ne odgovara ciljevima njemačke politike i molba je odbijena.

Ipak sam pristao na ovaj novi ruski zahtjev. To je međutim bio samo početak novih ucjena, koje su se poslije uvijek ponavljale. Pobjeda u Poljskoj, koju su izborile isključivo i samo njemačke trupe, dala mi je povoda opet ponuditi mir zapadnim silama. Međunarodni i židovski huškači na rat odbili su ovu ponudu.

Uzrok ovoga odbijanja bio je već onda i u tomu, što se Engleska još uvijek nadala, da će moći mobilizirati europsku koaliciju protiv Njemačke, uvlačenjem Balkana i Sovjetske Rusije. Tako se u Londonu odlučilo, poslati u Moskvu kao veleposlanika gospodina Crippsa-a. On je dobio jasni nalog, da se pod svaku cijenu obnovi veza između Engleske i Sovjetske Rusije, i da se ta veza u engleskom smislu razvije. O uspjehu ove misije javljao je engleski tisak, sve dok iz taktičkih razloga nije ušutio.

U jesen 1939. i u proljeće 1940. zaista su se već pokazale prve posljedice. Dok se Rusija spremala vojnički pokoriti ne samo Finsku, nego i Baltičke države, ona je to iznenada motivirala smiješnim tvrdnjama da mora ove zemlje zaštititi od strane opasnosti i da mora tu opasnost spriječiti. Pri tomu se mislilo samo na Njemačku. Jer, neka druga sila uopće nije mogla niti prodrijeti u istočne krajeve, niti voditi rat. Ipak sam morao šutjeti. Ali vlastodršci u Kremlju odmah su pošli dalje.

Dok je Njemačka u proljeće 1940. u smislu tzv. pakta prijateljstva povukla svoje trupe daleko sa istočne granice i te krajeve većim dijelom ostavila u potpunosti bez njemačkih trupa, već je tada počelo gomilanje ruskih snaga u tolikoj mjeri, da se to moglo shvatiti samo kao svjesna prijetnja Njemačkoj.

Tada je osobno Molotov izjavio, da se u proljeće 1940. samo u Baltičkim državama nalazilo već 22 ruske divizije. Pošto je ruska vlada uvijek tvrdila da ju je tamošnje stanovništvo pozvalo, cilj njihove nazočnosti tamo mogla je biti samo demonstracija protiv Njemačke.

Dok su naši vojnici od 10. svibnja 1940. slomili francusko-britansku silu na zapadu, rusko gomilanje trupa na našoj istočnoj granici nastavilo se u sve većoj mjeri.

Od kolovoza 1940. mislio sam, dakle, kako u interesu Reicha ne mogu podnijeti više odgovornost, ako pri ovom silnomu gomilanju boljševičkih divizija ostavim bez zaštite i

inače tako često opustošene istočne provincije. Uslijed toga je nastupilo ono, što je britansko-sovjetsko-ruska suradnja htjela. Na istoku su privezane tako velike njemačke snage, da naročito u zraku njemačko vodstvo nije moglo raditi na radikalnu svršetku rata na zapadu.

To je odgovaralo ne samo ciljevima britanske, nego i sovjetsko-ruske politike. Jer i Engleska i Sovjetska Rusija imaju namjeru da ovaj rat traje tako dugo, dok ne oslabi cijela Europa i ne padne u sve veću nemoć.

I napad Rusije protiv Rumunjske je u osnovi služio samo tomu zadatku, dobiti u ruke važnu bazu, ne samo njemačkoga gospodarskoga života, već i cijele Europe, ili tu bazu prema daljnjim prilikama uništiti. Ali baš se Njemački Reich od godine 1933. beskrajnom strpljivošću trudio jugoistočne države Europe dobiti za trgovinske partnere. Naš je najveći interes bio, raditi na unutrašnjem državnom sjedinjenju i redu u jugoistočnim državama.

Upad Rusije u Rumunjsku trebao je ovu zemlju za kratko vrijeme učiniti poprištem općega rata.

Protivno našim načelima i običajima, ja sam na hitno pitanje rumunjskoj vladi savjetovao popuštanje zbog mira sovjetskoj iznudi i ustupanje Besarabije. Rumunjska je vlada smatrala kako pred vlastitim narodom može primiti odgovornost za to, jedino još pod pretpostavkom ako bi Njemačka i Italija pružile kao odštetno jamstvo da se više neće dirati u još preostali posjed Rumunjske. Učinio sam to teška srca. Prije svega, već zbog toga, ako Njemački Reich da neko jamstvo, on pri njemu i ostaje do kraja. Nismo mi ni Englezi, ni Židovi!

Tako sam mislio, da sam još u posljednjem trenu poslužio miru u toj oblasti, iako uz primanje jedne naše teške obveze. Ali kako bih te probleme konačno riješio i kako bih također razjasnio ruski stav prema Reichu, kao i pritiskom mobilizacije na našoj istočnoj granici, koja se stalno pojačavala, pozvao sam gospodina Molotova u Berlin.

Sovjetski ministar vanjskih poslova zatražio je sad izjašnjenje, odnosno pristanak Njemačke u slijedeća četiri pitanja:

Prvo pitanje Molotova:

Treba li njemačko jamstvo Rumunjskoj biti usmjereno i protiv Sovjetske Rusije u slučaju napada Sovjetske Rusije na Rumunjsku?

Moj odgovor:

Njemačko je jamstvo opće i bezuvjetno i nas obvezuje. Rusija, pak, rekao sam, nikada nije izjavila, da u Rumunjskoj ima još nekih interesa izvan Besarabije. Već je i zaposjedanje Sjeverne Bukovine bilo prekoračenje toga uvjeravanja. Ja stoga nisam vjerovao, da bi Rusija sad odjednom mogla imati još i daljih namjera prema Rumunjskoj.

Drugo pitanje Molotova:

Rusija se, rekao je Molotov, osjeća ugroženom od Finske. Rusija je odlučna to više ne trpjeti. Je li, reče, Njemačka voljna Finskoj ne pružiti nikakvu pomoć i prije svega odmah povući njemačke trupe koje radi smjene prolaze za Kirkenes?

Moj odgovor:

Njemačka, rekao sam, sada kao ni ranije nema nikakvih političkih interesa u Finskoj. Novi rat Rusije protiv maloga finskoga naroda ne bi mogao izgledati više podnošljiv za vladu Reicha, posebno što mi nikada nećemo vjerovati u neko ugrožavanje Rusije od strane Finske. Uopće ne želimo da se na Baltičkom moru opet stvori ratna zona.

Treće pitanje Molotova:

Pristaje li Njemačka da Sovjetska Rusija sa svoje strane pruži jamstva Bugarskoj i pošalje sovjetsko-ruske trupe u Bugarsku. Pri tomu je Molotov izjavio da Sovjetska Rusija nema namjeru tim povodom npr., ukloniti Kralja.

Moj odgovor:

Bugarska je suverena država i ja ne znam je li Bugarska molila Sovjetsku Rusiju za jamstva, kao što je Rumunjska molila Njemačku. Osim toga morao bih o tomu govoriti sa svojim saveznicima.

Četvrto pitanje Molotova:

Sovjetskoj Rusiji je pod svaku cijenu potreban slobodni prolaz kroz Dardanele i traži za svoju zaštitu zaposjedanje nekoliko važnih baza na Dardanelima, odnosno na Bosporu. Slaže li se Njemačka sa tim ili ne?

Moj odgovor:

Njemačka je u svako doba spremna pristati na promjenu statuta iz Montreuxa u korist država Crnog mora. Njemačka nije voljna pristati na rusko zaposjedanje baza na tjesnacima.

Nacionalsocialisti!

Ja sam tu zauzeo stav, kakav sam kao odgovorni vođa Njemačkog Reicha, ali i kao odgovorni zastupnik europske kulture i civilizacije, jedino mogao zauzeti. Posljedica je bila jačanje akcije Sovjetske Rusije protiv Reicha, a prije svega počelo je odmah unutrašnje potkopavanje nove Rumunjske države i pokušaj uklanjanja Bugarske vlade putem propagande.

Pomoću zbunjenih, nezrelih ljudi iz Rumunjske legije uspjelo je izvođenje državnoga udara u Rumunjskoj, kojem je cilj bio stvaranje kaosa i uklanjanjem legalne vlasti stvaranje mogućnost uklanjanja njemačkih jamstava.

Ipak sam još uvijek mislio, kako je najbolje šutjeti.

Čim ovaj poduhvat nije uspio, odmah je počelo jače okupljanje ruskih trupa na njemačkoj istočnoj granici. Odredi oklopnih vozila i padobranske trupe su u sve većemu broju stizale u

sve opasniju blizinu njemačke granice. Njemačka oružana sila i njemački zavičaj znaju, da još prije nekoliko tjedana na našoj istočnoj granici nije bila niti jedna njemačka oklopna divizija, niti jedna motorizirana divizija.

Ako je, međutim, trebao i posljednji dokaz za koaliciju između Engleske i Sovjetske Rusije, i pored svog skretanja i maskiranja dao ga je jugoslavenski sukob.

Dok sam se ja trudio učiniti i posljednji pokušaj za umirenje Balkana i dok sam u prisnoj suradnji sa Duceom pozvao Jugoslaviju na stupanje u Trojni pakt, u međuvremenu su Engleska i Sovjetska Rusija zajednički organizirale onaj državni udar, koji je za noć uklonio tadašnju vladu, spremnu za sporazum.

Jer, danas možemo njemačkomu narodu reći: srpski puč protiv Njemačke izvršen je ne samo pod engleskom nego još više pod sovjetsko-ruskom zastavom. Pošto smo mi i tada šutjeli, sovjetsko-rusko vodstvo otišlo je još jedan korak dalje. Ono je ne samo organiziralo puč, nego je nekoliko dana kasnije sa novim odanim poslušnim izvršiteljima zaključilo poznati sporazum prijateljstva sa svrhom, osnaženja Srba u svom otporu protiv umirenja Balkana i nahuškati ih protiv Njemačke.

A to nije bila samo platonska namjera: Moskva je zahtijevala mobilizaciju srpske vojske.

Pošto sam ja još i tada mislio, da je bolje ne govoriti, vlastodršci Kremlja otišli su još jedan korak dalje: Njemačka vlada ima danas podatke, kojima je dokazano, da je Rusija, kako bi konačno uvukla Srbiju u borbu, obećala preko Soluna isporučiti oružje, zrakoplove, municiju i drugi ratni materijal protiv Njemačke.

I to se događalo skoro baš u trenu, kada sam japanskom ministru vanjskih poslova Matsuoka-i još savjetovao, neka radi na popuštanju zategnutosti sa Rusijom, još uvijek u nadi kako time služim miru.

Samo brzi prodor divizija prema Skopju i zauzimanje Soluna spriječili su namjere ove sovjetsko-rusko-anglosaksonske urote. Srpski zrakoplovni časnici pobjegli su pak u Rusiju i tamo su odmah prihvaćeni kao saveznici.

Jedino je pobjeda Sila osovine na Balkanu u prvi mah osujetila plan, da se Njemačka ovoga ljeta uplete na Jugoistoku u borbu, koja bi trajala mjesecima, dok bi se u međuvremenu sve više završavala koncentracija sovjetsko-ruske vojske. Time bi se pojačala njihova spremnost za rat, da bi zatim u zajednici sa Engleskom i potpomognuti američkim isporukama, kojima su se nadali, mogli ugušiti Njemački Reich i Italiju. Takvim je postupkom Moskva ne samo prekršila odredbe našega pakta o prijateljstvu, već ih je na bijedni način izdala. A sve se to odigravalo dok su vlastodršci u Kremlju sve do posljednje minute izvana - isto onako, kao što je bilo u slučaju Finske ili Rumunjske - lažno govorili o miru i prijateljstvu i izdavali prividno bezazlene demantije.

Ali ako sam do sada okolnostima bio prinuđen stalno šutjeti, sada je ipak došao trenutak, kada daljnje mirno promatranje ne bi bilo samo grješno propuštanje, već zločin prema njemačkomu narodu, pa i prema cijeloj Europi.

Danas ima na našoj granici oko 160 ruskih divizija. Već se tjednima događaju stalne povrijeđe granice, ne samo kod nas već isto tako na daleku sjeveru kao i u Rumunjskoj. Ruski zrakoplovci uživaju u tomu, da bezbrižno jednostavno previde granice, možda u želji time nam dokazati kako se već osjećaju gospodarima tih oblasti. U noći od 17-18 lipnja, ruske su patrola i opet izviđale nad teritorijem Njemačkog Reicha, i mogle su biti otjerane tek nakon dužega puškaranja.

Ali time je sad nastupio tren, u kojem se javlja potreba za istupanjem protiv ove urote židovsko-anglosaksonskih izazivača rata, a isto tako protiv židovskih vlastodržaca moskovske boljševičke centrale.

Njemački narode! U ovomu se trenu vrši koncentracija, koja je po prostoru i obujmu najveća, koju je svijet do sada doživio. Udruženi sa Finskim drugovima, borci, koji su izborili pobjedu kod Narvika, nalaze se na Sjevernom ledenom moru. Njemačke divizije pod zapovjedništvom osvajača Norveške brane finsko tlo zajednički sa junačkim finskim borcima za slobodu, koji se nalaze pod zapovjedništvom svoga vojskovođe. Od Istočne Prusije pa do Karpata dopiru jedinice njemačkog istočnog fronta. Na obalama Pruta, na donjem toku Dunava, pa sve do obala Crnoga mora, združuju se pod zapovjedništvom Generala Antonescua njemački i rumunjski vojnici.

Prema tomu, zadatak toga fronta više nije zaštita pojedinih zemalja, već osiguranje Europe i time spašavanje svih i svakoga.

Stoga sam se danas odlučio sudbinu i budućnost Njemačkog Reicha i našega naroda ponovno predati u ruke našim vojnicima. Neka nam Gospodin Bog pomogne baš u ovoj borbi!

Adolf Hitler